Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru – judecător Olga Boțan
Dosarul nr. 2a-3315/25; PIGD nr. 2-24143961-02-2a-15092025

D E C I Z I E

18 martie 2026 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru

Instanța de judecată în componența:
Președintele completului, judecător – Ana Panov
Judecătorii – Svetlana Vîșcu și Elena Bolocan
Grefier – Andreea Caracaș

Examinând în ședință publică, în limba de stat, apelul declarat de Autoritatea Națională de Integritate, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 1 iulie 2025, pronunțată în cauza civilă intentată la acțiunea civilă înaintată de Gladîș Oleg împotriva Autorității Naționale de Integritate, agent constatator Ivanov Natalia, Ministerului Justiției și Ministerului Finanțelor cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică suportate în cadrul examinării cauzei contravenționale, –

C o n s t a t ă:

1. **Partea descriptivă – pretenţiile reclamantului, obiecţiile pîrîtului şi explicaţiile celorlalţi participanţi la proces:**
2. **Acțiunea civilă:** La 12 decembrie 2024 a fost înregistrată cererea de chemare în judecată depusă de Gladîș Oleg împotriva Autorității Naționale de Integritate, Ministerului Justiției și Ministerului Finanțelor cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată.
3. În motivarea acțiunii a indicat că, la 15 noiembrie 2024 a înaintat o cerere în adresa pârâtului - Autoritatea Națională de Integritate, cu solicitarea de a transfera la contul bancar al lui Gladîș Oleg suma de 20 000 lei, cheltuielile de judecată, asistența juridică, acordată în cauza contravențională în care Gladîș Oleg a fost recunoscut nevinovat prin Decizia Curții de Apel Chișinău care a anulat decizia agentului constatator din cadrul ANI, Natalia Ivanov nr. 25/21 din 10 martie 2022, cu încetarea procesului contravențional pornit în privința lui Oleg Gladîș în baza art. 319/1 alin. (1) Cod contravențional, din motivul lipsei faptului contravenției.
4. Susține că Autoritatea Națională de Integritate nu a dat curs pozitiv cererii înaintate și la 29 noiembrie 2024, cu nr.07/10877, a expediat un răspuns prin care s-a respins pretențiile înaintate. Nefiind de acord cu răspunsul ANI din 29 noiembrie 2024, Nr. 07/10877, care în opinia lor este neîntemeiat, făcându-se incorect trimitere la faptul că statul ar trebui să repare prejudiciul material cauzat și, nicidecum nu de Autoritatea Națională de Integritate, în cadrul căreia activează agentul constatator care se face vinovat de faptul că, în mod intenționat, din start, cunoscând că acționează în mod ilicit, a întocmit Procesul verbal contravențional în privința notarului Gladîș Oleg, aplicându-i o sancțiune contravențională și astfel, sunt nevoiți

să se adreseze în instanța de judecată spre a încasa în mod forțat de la Autoritatea Națională de Integritate cheltuielile de judecată suportate de către Gladîș Oleg, pe parcursul examinării cauzei contravenționale în instanțele de judecată, pe parcursul a 2 ani.

5. Susține că la data de 10.03.2022,inspectorul principal de integritate al Inspectoratului de integritate, Autoritatea Națională de Integritate (ANI), Natalia Ivanov a întocmit Procesul verbal cu privire la contravenție nr. 25/21, prin care a constatat prezența contravenției prevăzute de art. 319/1 alin. (1) Cod contravențional, fără a ține cont de conținutul răspunsurilor notarului Gladîș Oleg, înregistrate în cancelaria ANI cu nr. 728 din 02.02.2022 și nr. 880 din 08.02.2022, în privința căruia s-a și aplicat o sancțiune contravențională sub formă de amendă în mărime de 180 unități convenționale ceea ce constituie suma de 9 000 lei. Nefiind de acord cu amenda aplicată, cât și cu conținutul Procesului verbal cu privire la contravenție, el a fost contestat în instanța de judecată.
6. Susține că la 20.03.2022, între avocatul Lazari Constantin și notarul Gladîș Oleg a fost încheiat Contractul de asistență juridică privind contestarea Procesului-verbal cu privire la contravenție nr.25/21, întocmit în privința lui GLADÎȘ Oleg și acordarea asistenței juridice pe tot parcursul examinării cauzei în instanțele de judecată, stabilindu-se un tarif orar, ce urmează a fi achitat avocatului în mărime de 100 euro/oră, întocmind Mandatul seria MA nr. 1388725 la 21.03.2022, reieșind din normele legale, stabilite în recomandările privind cuantumul onorarilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică, adoptate de Consiliul Uniunii Avocaților din Republica Moldova, Decizia nr. 2 din 30.03.2012, stabilite la capitolul 1, pct. 5.
7. Mai comunică că, pe parcursul a trei zile, a câte 2 ore pe zi, avocatul a studiat legislația și practica judiciară ce ține de domeniul respectiv, inclusiv Legea nr. 69 cu privire la organizarea activității notariale din 14.04.2016; Legea nr. 132 din 17-06-2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate; Legea nr. 308 din 22-12-2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului; Legea nr. 100 din 22-12-2017 cu privire la actele normative, Codul civil și Codul contravențional, după ce, la 23 martie 2022, s-a și întocmit Contestație împotriva Procesului verbal cu privire la contravenție nr. 25/21 din 10.03.2022. Pentru întocmirea Contestației împotriva Procesului verbal cu privire la contravenție nr. 25/21 din 10.03.2022, avocatul Lazari Constantin a lucrat efectiv timp de nu mai puțin de 6 (șase) ore.
8. Avocatul Lazari Constantin a participat la examinarea cauzei contravenționale susmenționate în Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, care s-a examinat în trei ședințe de judecată.
9. Nefiind de acord cu hotărârea adoptată, Inspectorul de integritate Natalia IVANOV, a contestat-o cu recurs în Curtea de Apel Chișinău. Conform prevederilor legale stabilite, a întocmit o referință, la recursul înaintat de Inspectorul de integritate Natalia IVANOV, studiind recursul, legislația în vigoare, practica judiciară, cât și hotărârea instanței de judecată și astfel, avocatul Lazari Constantin a lucrat efectiv timp de nu mai puțin de 3 (trei) ore, în data de 01 februarie 2023, a participat la ședința de judecată în incinta Curții de Apel Chișinău, unde Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău, având în componența sa: Președintele ședinței, judecătorul: Bulhac Ion, Judecătorii: Lîsîi Ghenadie și Morozan Ghenadi, în dosarul nr. 4r-5079/22, a adoptat decizia de a remite la rejudecare această cauză contravențională și astfel, avocatul Lazari Constantin a lucrat efectiv timp de nu mai puțin de 1 (una) oră. Cauză contravențională s-a examinat în Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, în două ședințe de judecată în zilele de 15-06-2023, ora 11:00; 11-07-2023, ora 15:00, de către judecătorul Dodon Viorica. La examinarea cauzei contravenționale în Judecătoria Chișinău,

sediul Râșcani, avocatul Lazari Constantin a lucrat efectiv timp de nu mai puțin de 2 (două) ore.

10. Nefiind de acord cu hotărârea adoptată, Inspectorul de integritate Natalia IVANOV, a contestat-o cu recurs în Curtea de Apel Chișinău. Conform prevederilor legale stabilite, a întocmit o referință, la recursul înaintat de Inspectorul de integritate Natalia IVANOV, studiind recursul, legislația în vigoare, practica judiciară, cât și hotărârea instanței de judecată și astfel, avocatul Lazari Constantin a lucrat efectiv timp de NU mai puțin de 2 (două) ore.
11. La 10 iunie 2024, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, având în componența sa: Președintele ședinței de judecată Robu Oxana, Judecători Gîrbu Silvia și Teleucă Stelian, în lipsa părților, a examinat recursul {dosarul nr. 4r-3947/23) și a decis: Se respinge ca nefondat recursul declarat de către agentul constatator din cadrul Autorității Naționale de Integritate, Ivanov 3 Natalia și se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 11 iulie 2023, prin care a fost admisă contestația avocatului Constantin Lazari, în interesele lui Oleg Gladîș și s-a anulat decizia agentului constatator din cadrul ANI, Natalia Ivanov nr. 25/21 din 10 martie 2022, cu încetarea procesului contravențional pornit în privința lui Oleg Gladîș în baza art. 319/1 alin. (1) Cod contravențional, din motivul lipsei faptului contravenției. Decizia este irevocabilă. Decizia Curții de Apel Chișinău a recepționat-o, prin posta terestră, la 06 septembrie 2024.
12. Prin dovezile/probele susmenționate, la examinarea prezentei cauze contravenționale, avocatul Lazari Constantin a lucrat efectiv {nu mai puțin) timp de 17 ore, a câte 100 euro/oră, notarul Gladîș Oleg fiind obligat să achite suma de 1 700 euro (una mie șapte sute euro), care în valută națională constituie suma de 32 678 Iei (MDL) 76 bani, reieșind din cursul valutar stabilit la 10.09.2024: 1 euro - 19.2228 lei.
13. La 13 noiembrie 2024, conform Bonului de plată seria PL Nr. 258717, notarul Gladîș Oleg a achitat suma de 20 000 lei (douăzeci mii lei (MDL)) Solicită: admiterea cererii de chemare în judecată și încasarea sumei de 20 000 lei cu titlu de compensare a cheltuielilor pentru asistență juridică suportate la examinarea litigiului anterior și 5 000 lei pentru cheltuielile de judecată suportate în prezenta pricină civilă.
14. **Hotărârea primei instanțe**: Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 01 iulie 2025 s-a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de Gladîș Oleg împotriva Autorității Naționale de Integritate, agent constatator Ivanov Natalia, Ministerului Justiției și Ministerului Finanțelor cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică suportate în cadrul examinării cauzei contravenționale. S-a încasat de la Autoritatea Națională de Integritate în beneficiul lui Gladîș Oleg suma de 20 000 lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în cadrul dosarului contravențional examinat la contestația asupra procesului-verbal contravențional și decizia agentului constatator din cadrul ANI, Natalia Ivanov nr. 25/21 din 10 martie 2022 și suma de 5000 (cinci mii) lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în cadrul prezentei cauze civile.
15. **Solicitarea apelantului și motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul**
16. Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la data de 04 iulie 2025, Autoritatea Națională de Integritate a depus cerere de apel nemotivat împotriva Hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 01 iulie 2025.
17. **<u>În motivarea cererii de apel, reprezentantul apelantului</u>**, a indicat că Oleg Gladîș a fost sancționat în temeiul art. 319^1 alin. (1) Cod Contravențional și i-a fost aplicată sancțiunea contravențională sub formă de amendă în mărime de 180 unități convenționale ceea ce constituie suma de 9000 lei. Ulterior, la data de 10 martie 2022, avocatul dl Constantin

Lazari, în interesele contravenientului Oleg Gladîș, a depus contestație împotriva procesului verbal cu privire la contravenție nr. 25/21, solicitând anularea acestuia și, respectiv, încetarea procesului contravențional. Urmare a examinării în instanțele de judecată competente, sancțiunea contravențională a fost anulată.

18. În contextul celor invocate supra, Autoritatea concluzionează că, instanța de fond a examinat superficial cauza avută în gestiune, a formulat o concluzie arbitrară atunci când a menționat că inspectorul de integritate nu a luat în calcul anumite probe prezentate de apelant.
19. Potrivit prevederilor art. 2006 alin. (l) din Codul civil al RM, prejudiciul cauzat printr-un act administrativ ilegal sau nesoluționarea în termen legal a unei cereri de către o autoritate publică sau de către o persoană cu funcție de răspundere din cadrul ei se repară integral de autoritatea publică. Persoana cu funcție de răspundere va răspunde solidar în cazul intenției sau culpei grave.
20. Conform art. 96 alin. (l) din Codul de Procedură Civilă al RM, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.
21. Cu toate acestea, indică asupra prevederilor pct. 211 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr. 25 din 28.06.2004 cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a legislației despre încasarea cheltuielilor de judecată în cauzele civile, la soluționarea cererilor de restituire a cheltuielilor pentru asistență juridică acordată, în care se atrage atenția instanțelor asupra următoarelor aspecte.
22. Pornind de la practica CEDO, cheltuielile pentru asistența juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării, de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: dovada achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată); copia de pe facturile de strictă evidență, emisă pentru clienți - persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație; lista detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora (cu tariful și orarul).
23. Pentru determinarea cuantumului compensației acordate, instanța de judecată, pentru a face o apreciere corectă, urmează să mai țină cont de: − complexitatea cauzei; − noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; − aportul avocatului la soluționarea cauzei; − timpul și munca depusă de avocat; − aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența (cunoștințe tehnice speciale, cunoașterea profundă a unor reglementări de profil, cunoașterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienți specifici etc.); − faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; − rezultatul obținut; − restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei; − natura și durata relației dintre avocat și client; − experiența, reputația și abilitatea avocatului; − justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; − suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză; − alți factori, la discreția instanței.
24. Indică că, instanța de fond nu a ținut cont că la cererea de chemare în judecată nu a fost anexată lista detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora (cu tariful și orarul). Mai mult decît atât, este de menționat că în cazul reprezentării intimatului în fața Curții de Apel Chișinău, chiar dacă instanța a oferit termen de depunere a opiniilor vis-a-vi de recursul recurentului, reprezentantul lui Oleg Gladîș, nu a făcut uz de acest drept.

25. Un alt aspect este faptul că, cererea de recurs nominalizată a fost examinată și soluționată fără citarea părților. Mai mult de atît, atribuie Autorității alegații care au fost invocate de intimat în cererea de chemare în judecată (fila 7 a hotărîrii, argumentele intimatului privind cuantumul solicitat de către Natalia Petcu într-un dosar înaintat împotriva Autorității).
26. Prin urmare, sub aspectul evaluării mărimii sumei solicitate spre compensare, ANI consideră, că valoarea sumei nu corespunde criteriilor de realitate, necesitate și rezonabilitate. Mai mult, categoria cauzei judecate nu a necesitat efortul maxim a avocatului ce practică în cauze omogene, litigiul nefiind unul substanțial și complex.
27. Cu referire la pretenția privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 5000 lei în prezenta pricină civilă Autoritatea invocăm următoarele. Autoritatea statuează, pretenția privind încasarea cheltuielilor de judecată reprezintă o pretenție complimentară, care are drept la viață în cazul în care se admite pretenția de bază.
28. Relevă că în speță, încasarea sumei de 5 000 lei reprezintă pretenția complimentară pe care o solicită să fie încasată reprezentantul intimatului în baza anulării actului administrativ. Astfel, luând în considerație faptul că reprezentantul intimatului deja a solicitat încasarea pretenției complimentare, solicitarea de a mai fi încasată încă o pretenție complimentară urmează a fi apreciată ca fiind neîntemeiată, or intimatului nu ea fost lezat dreptul de a solicita încasarea cheltuielilor de asistență juridică la etapa examinării cauzei în procedura contenciosului administrativ cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil.
29. Prin urmare, sub aspectul rezonabilității cheltuielilor de asistență juridică, valoarea revendicată este excesivă, ceea ce impune respingerea integrală a pretențiilor formulate în cerere.
30. Solicită casarea integrală a Hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 01 iulie 2025 și adoptarea unei noi decizii prin care acțiunea depusă de Oleg Gladîș împotriva Autorității, privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică suportate în cadrul examinării cauzei contravenționale, să fie respinsă ca neîntemeiată/.
31. **Termenul legal de declarare a apelului:**
32. În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.
33. În acest context, având în vedere că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost pronunțat la 01 iulie 2025, iar cererea de apel a fost depusă la data de 04 iulie 2025, Colegiul civil constată că apelul a fost declarat în termenul prevăzut de Lege.
34. **Poziția părților în cadrul ședinței de judecată:**
35. Reprezentantul apelantului Autoritatea Națională de Integritate, Valentina Urecheanu, în ședința de judecată a susținut apelul declarat cu motivele de fapt și de drept invocate, solicitând să fie admis în sensul formulat.
36. Avocatul Lazari Constantin, în interesele intimatului Gladîș Oleg, în ședința de judecată a solicitat respingerea cererii de apel ca fiind neîntemeiată, cu menținerea hotărârii instanței de fond.
37. Intimații Gladîș Oleg, reprezentantul Ministerului Justiției și a Ministerului Finanțelor nu s-au prezentat în ședința instanței de apel, deși a fost respectată procedura legală de citare.
38. Drept urmare, aplicând prevederile art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă al RM, Colegiul judiciar a dispus examinarea cauzei în lipsa participanților care nu s-au prezentat la proces.
39. **Motivarea instanței de apel**

40. **Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru**, examinând legalitatea și temeinica hotărârii contestate cu apel, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și în baza materialelor din dosar, ajunge la concluzia că apelul declarat de Autoritatea Națională de Integritate este întemeiat și urmează a fi admis cu modificarea hotărârii primei instanțe, având în vedere faptele constatate și concluziile reținute **infra.**
41. În conformitate cu prevederile art. 385 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept: să admită apelul şi să modifice hotărârea primei instanţe;
42. În acord cu art. **385 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă al RM**, *instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să modifice hotărîrea primei instanţe.*
43. În acord cu art. 386 alin. (1) lit. a) - d) din Codul de procedură civilă al RM, **hotărârea primei instanțe se casează sau se modifică de instanța de apel** *dacă circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost constatate și elucidate pe deplin; circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, pe care prima instanță le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice și suficiente; concluziile primei instanțe, expuse în hotărâre, sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei; normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.*
44. În conformitate cu prevederile art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă „fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale”, iar conform art. 130 Cod de procedură civilă „instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei”.
45. În temeiul art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă „la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei şi admisibilitatea acțiunii”.
46. Conform art. 239 Cod de procedură civilă „hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanța își întemeiază hotărîrea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță şi pe probele cercetate în ședință de judecată”.
47. Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres, obligă instanța de apel să verifice circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, fiind obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.
48. Colegiul Civil reține că instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținând-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 § 43).
49. Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil.

50. Totodată, Colegiul civil consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag. 84, 98).
51. **Circumstanţele cauzei, constatate de instanţă și probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanţe:**
52. **Materialele cauzei civile, în special probele pertinente și concludente administrate și examinate de instanța de fond**, confirmă faptul că, la data de 10 martie 2022 Autoritatea Națională de Integritate, în persoana inspectorului de integritate Natalia Ivanov, a întocmit Procesul verbal cu privire la contravenție nr.25/21, prin care a constatat prezența contravenției prevăzute de art.319/1 alin.(1) Cod Contravențional în privința lui Gladîș Oleg (f.d. 23 verso-25 verso).
53. Nefiind de acord cu amenda aplicată, cât și cu conținutul Procesului verbal cu privire la contravenție, la 10 martie 2022, avocatul Lazari Constantin, în interesele lui Gladîș Oleg l-a contestat în instanța de judecată.
54. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani din 22 iulie 2022, a fost admisă contestația avocatului Lazari Constantin, în interesele lui Gladîș Oleg și s-a anulat decizia agentului constatator din cadrul ANI, Natalia Ivanov, nr. 25/21 din 10 martie 2022, cu încetarea procesului contravențional pornit în privința lui Gladîș Oleg în baza art. 319/1 alin. (1) Cod contravențional, din motivul lipsei faptului contravenției.
55. Nefiind de acord cu hotărârea nominalizată agentul constatator din cadrul Autorității Naționale de Integritate, Natalia Ivanov, a declarat recurs împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani din 22 iulie 2022, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a acesteia și remiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond.
56. Prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 01 februarie 2023 s-a admis recursul agentului constatator, inspector principal de integritate al Inspectoratului de Integritate al ANI, Ivanov Natalia. S-a casat hotărîrea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 22 iulie 2022, prin care s-a admis contestaţia depusă de către Gladîș Oleg Vasile și s-a încetat procesul contravenţional intentat de către agentul constatator din cadrul ANI - în baza procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 25/21, prin care Gladîș Oleg Vasile a fost sancţionat în baza art. 3191 alin. (1) din Codul contravenţional, din motivul inexistenţei faptei contravenţionale și a remite cauza la rejudecare, în aceeași instanță, în alt complet de judecată.(f.d.32)
57. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 11 iulie 2023, a fost admisă contestația avocatului Lazari Constantin, în interesele lui Gladîș Oleg și s-a anulat decizia agentului constatator din cadrul ANI, Natalia Ivanov, nr. 25/21 din 10 martie 2022, cu încetarea procesului contravențional pornit în privința lui Gladîș Oleg în baza art. 3191 alin. (1) Cod contravențional, din motivul lipsei faptului contravenției.
58. Nefiind de acord cu hotărârea nominalizată agentul constatator din cadrul Autorității Naționale de Integritate, Natalia Ivanov, a declarat recurs împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 11 iulie 2023, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a acesteia și remiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond.
59. Prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 10 iunie 2024 (nr. 4r-3947/23), s-a respins ca nefondat recursul declarat de către agentul constatator din cadrul Autorității Naționale de Integritate, Ivanov Natalia și se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din

11 iulie 2023, prin care a fost admisă contestația avocatului Constantin Lazari, în interesele lui Oleg Gladîș și s-a anulat decizia agentului constatator din cadrul ANI, Natalia Ivanov nr.25/21 din 10 martie 2022 cu încetarea procesului contravenționalpornit în privința lui Oleg Gladîș în baza art.319^1 alin.(1) Cod contravențional, din motivul lipsei faptului contravenției. (f.d.15-20).

60. La data de 12 decembrie 2024 Gladîș Oleg s-a adresat cu prezenta acțiune, prin care a solicitat încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 20000 lei suportate de acesta la examinarea cauzei de anulare a actului de constatare, precum și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 5000 lei suportate în legătură cu examinarea prezentului litigiu.
61. Fiind învestită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță a concluzionat în privința temeiniciei acțiunii, fiind admisă integral.
62. Astfel, prima instanță a dispus încasarea de la Autoritatea Națională de Integritate în beneficiul lui Gladîș Oleg suma de 20000,00 (douăzeci mii,00) lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în cadrul dosarului contravențional examinat la contestația asupra procesului-verbal contravențional și decizia agentului constatator din cadrul ANI, Natalia Ivanov nr. 25/21 din 10 martie 2022 și suma de 5000 (cinci mii,00) lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în cadrul prezentei cauze civile.
63. Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii judecătorești, motivele și solicitările apelantului în raport cu explicațiile intimatului, constată că soluția instanței de fond este eronată în ceea ce privește cuantumul cheltuielilor de asistență juridică acordate atât pentru procesul contravențional, în cadrul examinării contestației împotriva procesului-verbal contravențional și a deciziei agentului constatator din cadrul ANI, **Natalia Ivanov**, nr. 25/21 din 10 martie 2022, cât și pentru prezenta cauză civilă.
64. Această eroare rezultă dintr-o apreciere eronată a circumstanțelor cauzei, motiv pentru care hotărârea urmează a fi modificată.
65. **Legile de care s-a călăuzit instanța**
66. În drept, cu privire la fondul cauzei, Colegiul civil reține aplicabilitatea prevederilor art.20 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova, în temeiul cărora, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.
67. Conform art. 1998 alin. (1) Cod civil al RM, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.
68. Conform art. 381 alin. (1) Cod contravențional, orice persoană are dreptul la satisfacția efectivă din partea instanței de judecată competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.
69. Conform art. 383 alin. (3) Cod contravențional, persoana în a cărei privinţă a fost pornit proces contravențional se repune în dreptul de care a fost privată şi ei i se repară cheltuielile suportate în proces dacă, prin hotărâre definitivă, este declarată nevinovată sau răspunderea sa contravențională este înlăturată, cu excepţia cazului de amnistie.
70. Conform art. 384 alin. (2) lit. u) Cod contravențional, persoana în a cărei privinţă a fost pornit proces contravențional are dreptul: **să ceară şi să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile sau inacţiunile ilicite ale autorităţii competente să constate contravenţia sau să soluţioneze cauza contravenţională.**

71. Conform art. 19 alin. (1) Cod civil, în condiţiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial şi nepatrimonial cauzat astfel. Totodată, conform alin. (3) al aceluiași articol, se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferinţele fizice şi psihice, precum şi diminuarea calităţii vieţii. În cazul vătămării sănătăţii, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacităţi a corpului uman (prejudiciu biologic).
72. Conform hotărârii CtEDO din 01 februarie 2015, cauza Ziliberberg c. Moldovei, s-a reținut caracterul penal al contravențiilor. La examinarea unei cauze contravenționale, agentul statului trebuie să aplice standardele procesului penal și să respecte exigențele dreptului la un proces echitabil.
73. Reieșind din conținutul art. 6 alin. (2) CEDO, orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce nevinovăția sa va fi legal stabilită.
74. Potrivit art. 441 alin. (2) Cod contravențional, **încetarea procesului contravențional determină repunerea în drepturi a persoanei în a cărei privință a fost pornit.** *Repunerea în drepturi prin prisma Codului contravențional nu este altceva decât reabilitarea persoanei, în situația în care reabilitarea ca noțiune presupune reintegrarea în drepturile pierdute, or, această circumstanță reprezintă o încălcare a drepturilor și libertăților constituționale ale reclamantului, în condițiile când și art.21 din Constituția RM garantează persoanelor prezumția nevinovăției.*
75. Cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată în procesul civil, Colegiul reține că, în conformitate art. 96 alin. (1) și alin. (2) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistenta juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.
76. Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat. Sensul normei procedurale citate mai sus, este că persoana care a pierdut procesul civil, urmează să compenseze părții care a câștigat procesul, cheltuielile de asistență juridică suportate.
77. Potrivit art.54 alin.(1) lit b) din Legea nr. 1260 din 19 iuli 2002 cu privire la avocatură, avocatul este obligat: să acorde asistenţă juridică conform contractului încheiat cu clientul sau cu oficiul teritorial al Consiliului Naţional pentru Asistenţă Juridică Garantată de Stat.
78. În conformitate cu art.1 al Legii cu privire la avocatură, profesia de avocat este exercitată de persoane calificate şi abilitate, conform legii, să pledeze şi să acţioneze în numele clienţilor lor, să practice dreptul, să apară în faţa unei instanţe judecătoreşti sau să consulte şi să reprezinte în materie juridică clienţii lor. Profesia de avocat este liberă şi independentă, cu organizare şi funcţionare autonomă, în condiţiile prezentei legi şi ale statutului profesiei de avocat. Activitatea avocatului nu este activitate de întreprinzător.
79. Astfel, acordarea asistenţei juridice, nu este activitate de întreprinzător şi se efectuează de avocat, care are licenţă care îi acordă dreptul de a practica avocatura, a acorda asistenţă juridică şi a încheia contracte de asistenţă juridică.
80. Conform art. art.60, 63 ale Legii cu privire la avocatură, avocatul acordă asistenţă juridică clientului în baza contractului de asistenţă juridică, încheiat în formă scrisă. Împuternicirile avocatului şi ale avocatului stagiar se confirmă prin mandat. Formularul mandatului este un document de strictă evidenţă. Conţinutul, forma şi modul de utilizare a mandatului se aprobă de către Guvern. Munca avocatului este remunerată din contul onorariilor primite de la persoanele fizice şi juridice. Mărimea onorariului se stabileşte prin acordul părţilor şi nu

poate fi schimbată de autorităţile publice sau de instanţa de judecată. Cheltuielile suportate de client în legătură cu acordarea de către avocat a asistenţei juridice la apărarea drepturilor şi intereselor lui legitime în cauzele penale, civile şi administrative urmează a fi compensate integral şi proporţional cerinţelor admise (respinse) de partea adversă. Cheltuielile suportate în legătură cu acordarea de către avocat a asistenţei juridice în organele de urmărire penală şi instanţele de judecată în cauzele penale, civile şi administrative se încasează concomitent cu soluţionarea cauzei în fond, fără o procedură litigioasă prealabilă.

81. **Argumentele și concluziile instanței de apel**
82. Reieșind din circumstanțele speței, Colegiul judiciar reține că Gladîș Oleg a fost reprezentat de avocatul Constantin Lazari în cadrul cauzei contravenționale având ca obiect contestarea procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 25/21 din 10 martie 2022 și a deciziei agentului constatator din cadrul Autorității Naționale de Integritate, Natalia Ivanov, prin care acesta a fost tras la răspundere contravențională și sancționat în temeiul art. 319[1] alin. (1) din Codul contravențional, proces contravențional încetat din motivul lipsei faptului contravenției, respectiv pe temeiuri de reabilitare.
83. Din materialele dosarului rezultă că reprezentarea juridică a reclamantului în cauza contravențională s-a realizat pe parcursul examinării cauzei, atât în instanța de fond, cât și în cadrul căilor de atac exercitate de agentul constatator, fiind prezentate contractul de asistență juridică, mandatul avocațial și dovada achitării onorariului.
84. Totodată, Colegiul reține că obiectul prezentei acțiuni îl constituie compensarea cheltuielilor de asistență juridică suportate în cadrul procesului contravențional, în cuantum de 20.000 lei, precum și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 5.000 lei aferente prezentei cauze civile.
85. Colegiul notează că, deși dreptul reclamantului de a solicita compensarea acestor cheltuieli este întemeiat și rezultă din circumstanțele în care a fost tras ilegal la răspundere contravențională, ceea ce a constituit temei de reabilitare a persoanei, cuantumul acestora urmează a fi verificat prin prisma criteriilor prevăzute de Lege, respectiv dacă acestea sunt reale, necesare și rezonabile.
86. În acest sens, Colegiul observă că prima instanță a acordat integral sumele solicitate, fără a realiza o analiză efectivă a proporționalității acestora în raport cu complexitatea cauzelor, volumul activității desfășurate de avocat și contribuția concretă a acestuia la soluționarea cauzei. Or, obligația instanței nu se limitează la verificarea existenței contractului de asistență juridică și a dovezii de plată, ci presupune și aprecierea caracterului rezonabil al cuantumului pretins spre compensare.
87. Din înscrisurile prezentate de reclamant rezultă că avocatul a prestat servicii juridice constând în studierea legislației și a practicii judiciare, întocmirea contestației, formularea referințelor la recursurile declarate de agentul constatator și participarea la ședințele de judecată. Cu toate acestea, Colegiul apreciază că suma de 20.000 lei acordată de prima instanță depășește limitele unei compensații rezonabile.
88. La stabilirea cheltuielilor de judecată, Colegiul ține seama de natura și complexitatea medie a cauzei, de faptul că aceasta nu a implicat administrarea unui probatoriu complex ori soluționarea unor probleme de drept de o dificultate deosebită, de numărul actelor procesuale întocmite, de participarea avocatului la ședințele de judecată, precum și de împrejurarea că o parte din activitatea profesională invocată reprezintă activități inerente exercitării profesiei de avocat, care nu justifică, în sine, compensarea integrală a onorariului convenit între avocat și client. Or, potrivit art. 63 din Legea cu privire la avocatură, instanța nu poate interveni asupra

onorariului convenit între avocat și client, însă este competentă să stabilească numai partea din acesta care urmează să fie compensată de partea adversă, în limitele caracterului real, necesar și rezonabil prevăzut de Lege.

89. Colegiul reține că prima instanță nu a verificat în mod suficient dacă cuantumul cheltuielilor de asistență juridică solicitate corespund criteriilor de necesitate și rezonabilitate prevăzute de Lege.
90. Colegiul observă că, deși cauza contravențională a fost examinată în primă instanță, ulterior fiind remisă spre rejudecare ca urmare a admiterii recursului, activitatea procesuală desfășurată de avocat nu a avut amploarea pretinsă de reclamant. Astfel, în cadrul examinării recursului declarat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, Curtea de Apel Chișinău a acordat părților posibilitatea de a prezenta opinii asupra recursului, însă reprezentantul lui Gladîș Oleg nu a depus referință sau alte explicații scrise. De asemenea, recursul a fost examinat în procedură scrisă, fără citarea și participarea părților, astfel încât nu au fost prestate servicii de reprezentare în ședință de judecată în cadrul acestei etape procesuale.
91. Raportând aceste criterii la circumstanțele speței, inclusiv la faptul că procesul contravențional a vizat contestarea unui singur proces-verbal cu privire la contravenție și a parcurs două cicluri de examinare ca urmare a casării primei hotărâri și trimiterii cauzei spre rejudecare, Colegiul apreciază că suma de 20.000 lei acordată de prima instanță depășește limitele unei compensații rezonabile. În consecință, cuantumul cheltuielilor de asistență juridică ce urmează a fi compensat pentru reprezentarea reclamantului în cauza contravențională se impune a fi redus la suma de 7.000 lei, sumă care reflectă în mod echitabil volumul serviciilor juridice prestate și respectă principiul proporționalității.
92. Din aceleași considerente, ținând seama de modificarea cuantumului cheltuielilor de asistență juridică acordate pentru cauza contravențională și de principiul compensării proporționale a cheltuielilor de judecată, în conformitate cu art. 96 Cod de procedură civilă al RM, Colegiul conchide asupra temeiniciei reducerii cheltuielilor de asistență juridică aferente prezentei cauze civile, încasate din contul Autorității Naționale de Integritate în beneficiul lui Gladîș Oleg, de la suma de 5.000 lei la suma de 3.000 (trei mii) lei, cuantum apreciat ca fiind real, necesar, rezonabil și proporțional pretențiilor admise.
93. În rest, instanța de apel respinge argumentele apelantului și consideră că circumstanțele constatate nu constituie temei de casare a hotărârii judecătorești și pronunțare a unei noi hotărâri judecătorești de respingere a acțiunii civile în temeiul art. 385 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă al RM, motivele apelantului fiind formale în această privință. Or, săvîrșirea altor încălcări decît cele consemnate la art. 388 alin. (1) Cod de procedură civilă al RM, constituie temeiul casării hotărîrii numai dacă ele au dus sau au putut duce la soluționarea eronată a cauzei, circumstanțe de fapt și drept care nu au fost constatate în proces, respectiv nu există temei de casare a hotărârii judecătorești în conformitate cu art. 388 alin. (2) Cod de procedură civilă al RM. Corespunzător, în conformitate cu art. 386 – 388 Cod de procedură civilă al RM și ținând cont de faptul că o hotărîre legală în fond nu poate fi casată numai din motive formale, Colegiul civil conchide că nu există temei de casare a hotărârii judecătorești.
94. **În concluzie,** având în vedere faptul că circumstanțele importante pentru examinarea cauzei au fost constatate și elucidate pe deplin de prima instanță în partea în care a constatat că există temei de despăgubire a cheltuielilor suportate în procesul contravențional de către persoana trasă ilegal la răspundere contravențională și în cadrul procesului civil**, însă nu au fost elucidate pe deplin circumstanțele cauzei deduse judecății în ceea ce privește**

cuantumul cheltuielilor de judecată suportate în cadrul procesului contravențional, de examinare a contestației depuse asupra procesului verbal contravențional și deciziei agentului constatator din cadrul ANI, Natalia Ivanov nr. 25/21 din 10 martie 2022, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru ajunge la concluzia că este legal și întemeiat să admită apelul depus de Autoritatea Națională de Integritate și să modifice hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 1 iulie 2025.

95. **În rest,** *reieşind din limitele apelului declarat, circumstanțele de fapt constatate și normele de drept aplicabile, hotărârea primei instanțe rămâne fără modificări.*
96. În conformitate cu prevederile art. 94, 96, 98 Cod de procedură civilă, art. 385 lit. b), art. art. 389 – 390 Cod de procedură civilă al RM, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru, –

D e c i d e :

Se admite apelul declarat de Autoritatea Națională de Integritate.

Se modifică hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 1 iulie 2025, în partea stabilirii și încasării cuantumului cheltuielilor de asistență juridică suportate în cadrul procesului contravențional și în cadrul procesului civil, după cum urmează:

Se **micșorează cuantumul** cheltuielilor de asistență juridică suportate în cadrul procesului contravențional, de examinare a contestației depuse asupra procesului verbal contravențional și deciziei agentului constatator din cadrul ANI, Natalia Ivanov nr. 25/21 din 10 martie 2022, încasate din contul Autorității Naționale de Integritate în beneficiul lui Gladîș Oleg, de la 20000 lei **la suma de 7000 (șapte mii) lei.**

Se **micșorează cuantumul** cheltuielilor de asistență juridică suportate în cadrul procesului civil, încasate din contul Autorității Naționale de Integritate în beneficiul lui Gladîș Oleg, de la 5000 lei **la suma de 3000 (trei mii) lei.**

În rest, hotărârea primei instanțe, pronunțată de Judecătoria Chișinău sediul Centru la 1 iulie 2025**, rămâne fără modificări.**

Decizia integrală se întocmeşte în termen de 45 de zile lucrătoare de la pronunţarea dispozitivului deciziei şi se publică pe pagina web a instanţei judecătoreşti.

Decizia este definitivă din momentul pronunţării, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție, iar recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere şi nu poate fi restabilit.

Preşedintele şedinţei, judecătorul – Ana Panov

Judecătorii – Svetlana Vîșcu

Elena Bolocan

Actul judecătoresc este public și poate fi accesat pe pagina
web a instanței www.cac.instante.justice.md.